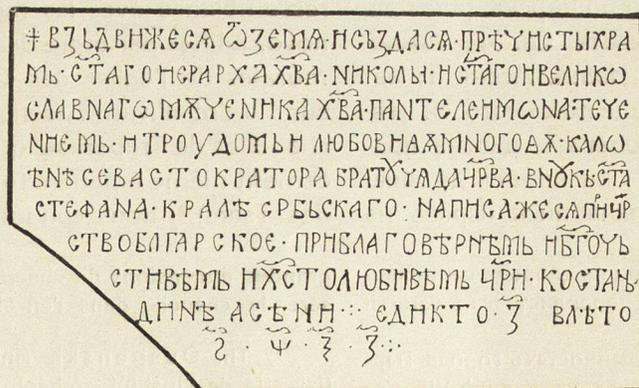

машната си църква. Страничната врата на южната фасада, запълнена след като е била вече ненужна, служи като най-добро доказателство, че въ Бояна, както и въ много други замъци, дворецът се е намирал до църквата (въ Бояна той трѣбва да се предполага южно отъ църквата) и че самата църква е била дворецъ, княжески параклисъ.¹⁾

Въ църквата се намиратъ портретитѣ на нейнитѣ основатели, които вѣроятно сж били въ сщцото време господари на резиденцията и мѣстни князе. Въпреки стратегическата важностъ на Боянския дворецъ, оскѣднитѣ писмени източници на българската история не сж запазили имената на владетелитѣ му. Надписитѣ до портретитѣ споменаватъ имената на една съпругеска двойка, но нито „севастократоръ Калоянъ“, нито жена му „Десислава“, чиито образи сж тъй добре запазени на църковната стена, не сж оставили никаква следа въ историята. Другитѣ два срещуположни портрета, на царь Константинъ Асень Тихъ и жена му Ирина, показватъ само, че севастократоръ Калоянъ е признавалъ надъ себе си властѣта на търновския царь, поне въ 1259 год., когато той е украсилъ боянската църква. За това свидетелствува и надписътъ върху стената на долния етажъ, до сжщитѣ тѣзи портрети (обр. 1 и табл. XXXIX):

latéral dans la façade sud, murée après qu'on n'en eut plus besoin (v. pl. II et V), nous prouve excellemment que, à Boïana, comme dans un certain nombre de palais, auprès de l'église se trouvait un château. A Boïana, il faut le supposer au sud de l'église, et l'église, elle même, dans ce cas, est une chapelle seigneuriale privée.¹⁾

A l'intérieur se trouvent les portraits des fondateurs, évidemment propriétaires de la résidence et seigneurs de l'endroit. Malgré toute l'importance stratégique du fort de Boïana, les maigres documents historiques bulgares n'ont pas conservé les noms de ces propriétaires. Les inscriptions à côté des portraits dans l'église même donnent les noms d'un couple d'époux, mais ni „Sevastokrator Kaloïan“, ni sa femme „Dessislava“, dont on voit les beaux portraits sur les murs de l'église, n'ont laissé de traces dans l'histoire. Deux autres portraits, en face de ceux-là, celui de Constantin Assen Tikh et celui de sa femme Irène (tsar et tsarine de Bulgarie), prouvent seulement que Kaloïan reconnaissait la puissance impériale du tsar de Tirnovo, au moins en cette année 1259, quand il fit décorer l'église de Boïana. La longue inscription sur le mur de l'étage inférieur, auprès de ces portraits témoigne de ce fait (v. fig. 1 et pl. XXXIX):

Обр. 1. — Надпись отъ църквата въ Бояна.

Fig. 1. — Inscription de l'église de Boiana.

¹⁾ Въ Асеновата крепостъ при Станимака двуетажната църква има сщцото предназначение.

¹⁾ Dans le „fort d'Assen“, près de Stanimaka, l'église à deux étages a la même destination. Les